

Esi- ja perusopetuksen tuntikehys lukuvuodelle 2026-2027

SivL 20.04.2026 § 43
61/12.00.01.00/2026

Valmistelija

sivistysjohtaja Ville Hirvikoski, puh. 040 150 5230

Sivistyslautakunta päätti palauttaa esi- ja perusopetuksen lukuvuoden 2026 – 2027 tuntikehystä koskevan asian valmisteluun 7.4.2026 § 30.

Perusopetusasetuksen 3 §:ssä säädetään opetuksen vuosittaisesta ja viikoittaisesta määrästä. Perusopetusta annetaan oppilaalle keskimäärin vähintään 1. ja 2. luokalla 21, 3. luokalla 23, 4. luokalla 24, 5. ja 6. luokalla 25, 7. luokalla 30, 8. luokalla 29 ja 9. luokalla 30 tuntia työviikossa.

Esiopetusta annetaan vähintään 700 tuntia vuodessa.

Perusopetuksen valmistavaa opetusta annetaan 6–10 vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia. Opetukseen osallistuvalla on oikeus siirtyä perusopetukseen tai esiopetukseen jo ennen edellä todettujen tuntimäärien täyttymistä, jos hän pystyy seuraamaan perusopetusta tai esiopetusta.

Opetukseen tulee käyttää tuntia kohti vähintään 45 minuuttia. Opetukseen käytettävä aika jaetaan tarkoituksenmukaisiksi opetusjaksoiksi. Osa työajasta saadaan käyttää työelämään tutustuttamiseen sekä lukuvuoden päättäjäisiin ja muihin yhteisiin tapahtumiin.

Tuntikehys sisältää myös ryhmäkohtaisen tuen, jonka perusteena on 0,122 opetustuntia oppilasta kohden. Ryhmäkohtainen tuki kattaa:

- yleinen tukiopetus opetustuntien ulkopuolella
- muun opetuksen yhteydessä tarjottava tukiopetus (yhteis-/resurssiopetus)
- opetuskielen tukiopetus
- erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä

Rehtorit ovat valmistelleet opetusjärjestelyjä ja tuntikehystä seuraavasti ensi lukuvuotta ajatellen. Oheisen ehdotuksen mukainen tuntikehysten kokonaismäärä mahdollistaa esi- ja perusopetuksen järjestämisen opetussuunnitelman mukaisesti.

Kaustisen seutukunnan alueella on vireillä myös yhteistyöhanke, jossa on tarkoituksena kehittää pienten kuntien välistä yhteistyötä perusopetuksen järjestämiseksi. Hankkeen osatoimenpiteeksi on suunniteltu Lestijärven ja Toholammin kunnan perusopetuksen yhteistyön lisäämistä. Hankkeen tarkoituksena on tunnistaa ja löytää toimenpiteitä, joilla voidaan edistää kykyä toteuttaa perusopetusta myös pienenevien oppilasmäärien aikana. Pilotointitoimia on suunniteltu erityisesti Lestin koulun sekä Sykäräisen koulun ja Toholammin yläkoulun kesken.

Esiopetus ja alakoulut lukuvuonna 2026 – 2027

Perusopetuslain 3 § edellyttää, että opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti siten, että se edistää tervettä kasvua ja kehitystä. Opetuksen tulee tapahtua yhteistyössä kotien kanssa.

Perusopetuslain 3a § puolestaan velvoittaa huomioimaan esi- ja perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja päätettäessä ensisijaisesti lapsen edun.

Perusopetuksen alaluokkien oppilasmääräksi arvioidaan 189. Alakoulujen tuntikehys (sisältäen esiopetukseen varatut tunnit) on ollut lukuvuonna 2024–2025 603 tuntia ja lukuvuonna 2025–2026 604 tuntia. Tuntikehysesitys alakoulujen opetustuntien osalta on tulevana lukuvuonna arviolta 595 tuntia.

Esiopetuksen järjestäminen Sykäräisen koulussa

Talousarvioon vuodelle 2026 – 2027 on asetettu tavoitteeksi esiopetuksen järjestäminen tarkoituksenmukaisissa ryhmissä. Toimenpiteiksi on kirjattu sekä esiopetuksen ja kodin välisen yhteistyön vahvistaminen, huoltajien osallisuus että esiopetusryhmä Herman Ojalan koulussa. Mittareina kysely huoltajille sekä ryhmien toteutuminen.

Lukuvuodelle 2026–2027 on Toholammin esiopetukseen ilmoittautunut yhteensä 28 oppilasta. Ilmoittautumisen yhteydessä on pyydetty tieto lähikoulusta tai muuta huoltajan toivomasta koulusta. Huoltajat toivoivat koulupaikkaa seuraaviin kouluihin: Herman Ojalan kouluun 20 lasta, Viitojan kouluun kaksi lasta ja Sykäräisen kouluun kuusi lasta.

Esiopetuksen järjestämistä myös Sykäräisen koululla puoltavat huoltajien esittämät toiveet oppilaan koulusta, oppilaiden lyhyempi koulumatka sekä mahdollisuus tarvittaessa järjestää varhaiskasvatusta Sykrylän ryhmäperhepäivähoidossa.

Esiopetus on suunniteltu toteutettavaksi siten, että Herman Ojalan koulussa esiopetusta järjestetään kahdessa ryhmässä, sillä Herman Ojalan koulussa aloittavilla oppilailta on tarvetta esiopetuksen lapsikohtaiselle tuelle. Tuen järjestäminen edellyttää oppilasmäärän jakamista kahteen eri ryhmään. Ryhmissä toimii yhteensä kaksi esikoulunopettajaa, koulukäynninohjaaja sekä henkilökohtainen ohjaaja.

Sykäräisen koulussa esiopetus on suunniteltu toteutettavaksi 1.-2. luokan alkuopetuksen yhteydessä. Ryhmässä on kuusi esikoululaista, kaksi 1. luokan oppilasta ja viisi 2. luokan oppilasta. Ryhmässä toimii luokanopettaja sekä koulunkäynninohjaaja, joka vastaa myös lukuvuonna 2026 – 2027 iltpäiväkerhotoiminnan toteuttamisesta Sykäräisessä.

Kunnanvaltuusto on päätöksessään 19.5.2025 § 23 päättänyt, että Sykäräisen koulussa järjestetään syksystä 2025 alkaen opetusta vuosiluokille 1-6 ja kyläkoulun oppilasmäärän jäädessä kahtena perättäisenä lukuvuonna alle 20 oppilaan koulun toiminnan jatko selvitetään. Sykäräisen koulussa on ollut kuluvana lukuvuonna 23 1.-6. vuosiluokan oppilasta ja tulevana lukuvuonna heitä on 15 oppilasta, ja tätä seuraavana 18 oppilasta.

Kunnanvaltuuston päätös huomioiden koulun toiminnan jatkon selvittäminen tulee aloittaa viimeistään lukuvuonna 2027 – 2028, jollei Sykäräisen koulun alueelle muuta muualta lapsiperheitä. Hyvä valmistelutyö mahdollisten muutosten osalta tulisi joka tapauksessa suorittaa riittävän ajan puitteissa. Asiaan liittyy osaltaan kunnan oppilasmäärän kehityksen kokonaistarkastelu ja tulevaisuusstrategian asettaminen esi- ja perusopetuksen järjestämiselle 2030-luvulla.

Tulevan lukuvuoden osalta esiopetuksen järjestämien Sykäräisessä on perusteltua myös perusopetuksen järjestämisedellytysten turvaamiseksi. Esiopetus mahdollistaa Sykäräisen alueen perusopetuksen oppilaille hieman isomman koulun, kun koulun oppilasmäärä kasvaa esioppilaiden myötä 21 oppilaaseen. Tämä mahdollistaa erityisesti kaverisuhteiden luomisen paremmin ja pitää osaltaan perusopetusikäisten oppilaiden koulumatkoja kohtuullisempina.

Esiopetuksen oppilaiden opetus järjestetään oppimiskokonaisuuksittain (oppiainerajat ylittäen) ja perusopetuksen oppilaiden opetus oppiaineittain. Oppiainekokonaisuudet eivät kuitenkaan ole erillisiä sisältöjä, vaan rakentuvat perusopetuksessa opetettavien oppiaineiden teemoista. Tätä on havainnollistettu esimerkiksi Ylöjärven esi- ja alkuopetuksen käsikirjassa oheisella kuviolla. Esiopetusta voidaan toteuttaa siten, että perusopetuksen oppiaineittain järjestettävä opetus voidaan eriyttää yhdysluokkaopetuksen aikana esiopetuksen ja perusopetuksen eri ikäisten oppilaiden tavoitteita tukevaksi.

Alakoulujen rehtori esittelee sivistyslautakunnan kokouksessa lisäksi alustavan suunnitelman yhdysluokan lukujärjestykseksi.

Esiopetuksen järjestämiseen Sykäräisessä ei ole varattu omaa osoitettua määrärahaa talousarviossa, mutta luokanopettajan palkkakustannukset on varattu koulun toimintaan. Oppilaskohtaiset kustannukset (ateriat, materiaalit, kuljetukset) on huomioitu talousarvion laadintavaiheessa Herman Ojalan koulun esiopetuksen kustannuspaikalle.

Esiopetusta tukevan ja iltapäivätoimintaa toteuttavan koulunkäynninohjaajan palkkaamisesta aiheutuu noin 26 500 euron kustannuksen lukuvuodelle (josta vain osa koskee syyslukukautta). Näitä palkkakuluja ei ole varattu talousarvioon, mutta iltapäivätoiminnan ostopalveluihin on 26 000 € varaus eli 2600 € koulun toimintakuukautta kohden. Tämä kattaa lähes täysimääräisesti koulunkäynninohjaajan kuukausittaiset palkkakustannukset sivukuluineen. Edellä mainittu huomioiden esiopetuksen järjestäminen Sykäräisessä voidaan toteuttaa sivistystoimen käytössä olevien määrärahoihin yhdysluokassa.

Vaihtoehtoisesti esiopetus voitaisiin toteuttaa määräaikainen esiluokanopettaja palkkaamalla, mutta tätä varten ei ole määrärahavarausta. Tällöin iltapäivätoiminta tulisi mitä todennäköisimmin hankkia edelleen ostopalveluna. Esiluokanopettajan vuosipalkka sivukuluineen on ilman vuosisidonnaisia lisiä noin 38 000 €, jota ei ole varattu talousarvioon.

Yläkoulu

Lukuvuoden 2024 - 2025 tuntikehys on ollut 377 tuntia ja lukuvuonna 2025-2026 343 tuntia. Yläkoulussa aloittavat seikat muodostavat kolme perusr ryhmää, kasit jatkavat kahdessa ja ysit kolmessa ryhmässä.

Yläkoulun ja lukion vakituinen opinto-ohjaaja on siirtynyt vuosityöaikaan syksyllä 2024, ja opinnonohjauksesta on tuntikehyksessä huomioitu vain oppilaille annettavan opetuksen määrä. Opinto-ohjaajan antama muu oppilaiden ja opiskelijoiden ohjaus kuuluu viranhaltijan vuosityöaikaan.

Em. huomioiden tuntikehyksen opetustuntien määrä on tulevana lukuvuonna arviolta 339 tuntia.

Esittelijä Sivistysjohtaja Hirvikoski Ville

Päätösehdotus Sivistyslautakunta

1. päättää, että lukuvuonna 2026 - 2027 esiopetusta järjestetään Herman Ojalan koulussa kahdessa esiopetusryhmässä ja Sykäräisen koulussa alkuopetuksen yhdysluokassa (esiopetus ja 1. - 2. luokka),

2. päättää, että lukuvuoden 2026 - 2027 tuntikehys alakoulujen esi- ja perusopetukselle on 595 tuntia ja yläkoulun perusopetukseen 339 tuntia, ja

3. ohjeistaa esi- ja perusopetuksesta vastaavia viranhaltijoita tulevaisuusstrategian laatimiseksi 2030-lukua ajatellen.

Käsittely kokouksessa Merkittiin, että alakoulujen rehtori sekä lukion ja yläkoulun rehtori toimivat kokouksessa asiantuntijoina ennen päätöksentekoa klo 17.05 - 18.07.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.